

ЛІФШИЦЬ Євген Михайлович (1915–1979)

Випускник фізико-технічного факультету (1934)

Доктор фізико-математичних наук,
академік Інституту фізичних проблем АН СРСР (1939–1985)

LIFSHYTZ Yevgen Mykhailovych (1915–1979)

A graduate of Physico-Technical Faculty (1934)

Doctor of Physical and Mathematical Sciences.
Academician of Institute of Physical Problems of the Academy of
Sciences of the USSR (1939–1985)

Учений-фізик, академік (1979), член-кореспондент (1966) АН СРСР. Учень Л. Д. Ландау («Теоремімум» Ландау здав одним із перших). У сфері його наукових зацікавлень — фізика твердого тіла, космологія і теорія гравітації.

Народився 21 (8) лютого 1915 р. у м. Харкові. З 1934 р. — кандидат (УФТІ), а з 1939 р. — доктор фізико-математичних наук (ЛДУ). З 1939 р. працював у Інституті фізичних проблем АН СРСР у м. Москві, а в роки Великої Вітчизняної війни — в м. Казані. У 1947–1950 рр. був співробітником кафедри теоретичної фізики ФТФ МДУ. У 1966 р. став членом-кореспондентом Академії наук СРСР, відділення загальної та прикладної фізики (експериментальна і теоретична фізика). У 1979 р. обраний академіком Академії наук СРСР, Відділення загальної фізики і астрономії (фізика, астрономія). У 1982 р. — іноземний член Лондонського королівського товариства.

Є. М. Ліфшиць — співавтор фундаментального курсу з теоретичної фізики у співавторстві з Л. Д. Ландау (Ленінська премія, 1962 р.). Спільно з Л. Д. Ландау побудував теорію доменів у ферромагнетиках і вивів рівняння руху магнітного моменту (рівняння Ландау–Ліфшиця, 1935 р.). У теорії фазових переходів встановив критерій, який дозволив дати повну класифікацію можливих переходів II роду (критерій Ліфшиця, 1941 р.). Розробив теорію молекулярних сил, що діють між конденсованими тілами (1954). Створив теорію нестійкостей у Всесвіті (1946). Спільно з І. М. Халатниковим і В. А. Белінським знайшов загальне космологічне рішення рівнянь Ейнштейна з особливістю в часі (1970–1972).

Багато років присвятив «Журналу експериментальної і теоретичної фізики» (ЖЕТФ) як заступник головного редактора (головний редактор — П. Л. Капіца). Практично протягом 30 років до своєї смерті був головним редактором журналу.

Євген Михайлович Ліфшиць — лауреат Сталінської премії за участь в розрахунках з атомного проєкту (1954). Нагороджений Премією імені Л. Д. Ландау АН СРСР (1974).

Помер у м. Москві в 1979 р.

He was a physicist, Academician (1979), corresponding member (1966) of the Academy of Sciences of the USSR, pupil of L. D. Landau (he was one of the first to pass «theoretical minimum» to Landau). His scientific interests include Solid State Physics, Cosmology and Gravitation Theory.

He was born on February 21 (8), 1915 in Kharkiv. In 1934, he became a Candidate (UPEI) and in 1939, a Doctor of Physical and Mathematical Sciences (LSU). In 1939, he also started working at Institute of Physical Problems of the Academy of Sciences of the USSR in Moscow, and in the years of the Great Patriotic War — in Kazan. In 1947–1950, he was a colleague of the Department of Theoretical Physics Faculty of Moscow State University. In 1966, he became a corresponding member of the USSR Academy of Sciences, Department of General and Applied Physics (experimental and theoretical physics). In 1979, he became an Academician of the USSR Academy of Sciences, Department of General Physics and Astronomy (physics, astronomy). In 1982, he became a foreign member of the Royal Society of London.

Ye. M. Lifshytz is a co-author of a fundamental course in Theoretical Physics in collaboration with L. D. Landau (Lenin Prize, 1962). Together with L. D. Landau he developed a theory of domains in ferromagnetic materials and derived an equation of magnetic moment motion (equation Landau–Lifshytz, 1935). In the theory of phase transitions he set a criterion which allowed to give complete classification of possible transitions of type II (criterion of Lifshytz, 1941). He developed the theory of molecular forces between condensed bodies (1954), created the theory of instabilities in the Universe (1946). Together with I. M. Khalatnykov and V. A. Belinsky he found the general cosmological solution to Einstein equations with time peculiarity (1970–1972).

Ye. M. Lifshytz devoted many years to the «Journal of Experimental and Theoretical Physics» (JETP) as a Deputy Chief Editor (editor in chief — P. L. Kapitza). He was a Chief Editor of the journal for almost 30 years until his death.

He is the winner of the Stalin Prize for participation in calculations on the atomic project (1954). He was awarded the Prize named after L. D. Landau of the Academy of Sciences of the USSR (1974).

He died in Moscow in 1979.